

Kalkbarrskogar i Uppsala län – 13 års erfarenheter

Maria Forslund
Länsstyrelsen Uppsala

Disposition

- Svamparnas behov
- Andra arter
- Identifiering
- Prioritering
- Områdesskydd
- Biologiskt kulturarv
- Avgränsning
- Skötsel
- Strategi

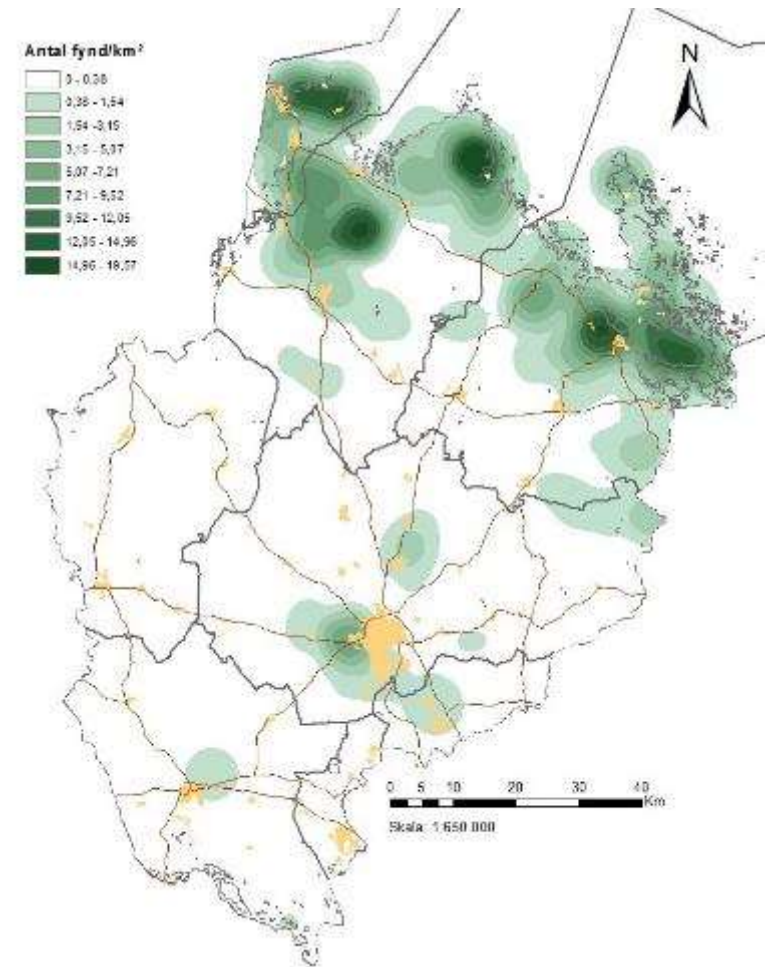
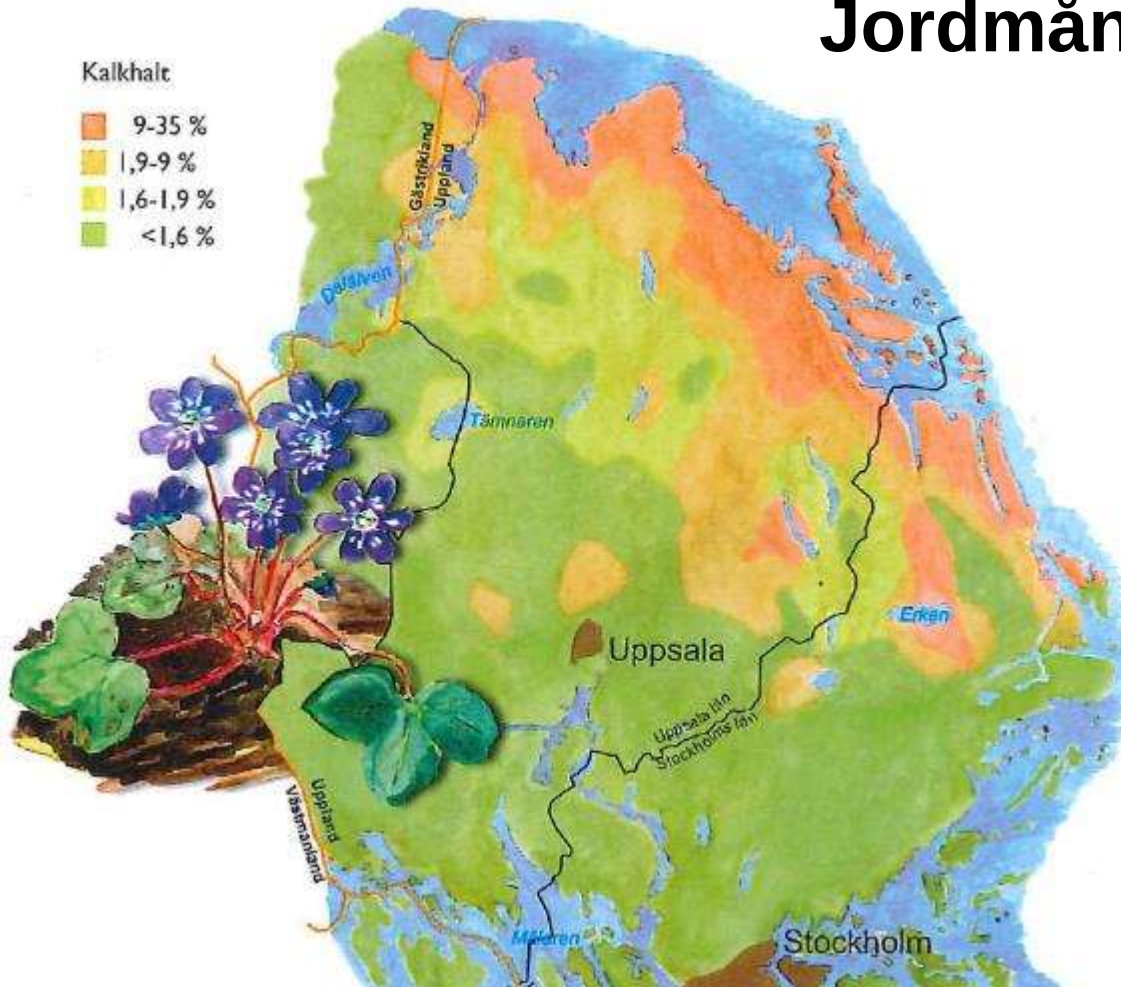

Kontinuitet - konnektivitet

- Mykorrhiza med gran eller tall
- Åldersberoende men skog
- Historik - bondeskog
- Storlek på mycel olika
- 99 % deponeras inom 100 m
- Grön infrastruktur av barrskog

Jordmån

Kalkhalt (moränjordar & leror) respektive kalkbarrskogar baserat på arter – finjord, partier, brunjord, pH, ogödslat

Etablering

- Steril, bar jord
- Kalken tillgänglig
- Markstörning, men inte markberedning eller kompaktering
 - Bete (intensitet, tidpunkt)
 - Brand (intensitet)
 - Tramp, ridning, enduro, saltstenar
 - Krattning, verktyg & borste på röjsåg
- Självföryngring av träd
- Svamp i närområdet
- Barrmattor under täta bestånd av unggrannar

Fruktkroppsbildning

- Låg, gles förna
- Nederbörd, fukt
- Storlek, kanteffekter
- Död ved

Andra arter

- 21 ansvarsarter i länet
- Kontinuitetsskogsarter
 - Levande träd
 - Död ved
- Orkidéer
- Lundartad flora
- Hävdgynnade växter
- Hamlade ädellövträd
- Insekter
- Tall- och sandarter ex mosippa, ryl, raggbock & sandödla

Identifiering

Flygbildsanalys (2003-2006)
av äldre örtrik barrskog > 100 år
→ 8000 hektar 2 % av prod skog

Fältinventering (2004-2009)
av 600 objekt
→ 1/3 är skyddsvärda för svamp
→ Små värdekärnor
→ Avverkningstakt på 250 ha/år

**Nyckelbiotopsinventering
2003-2009**
→ 170 objekt + 14 senare (490 ha)

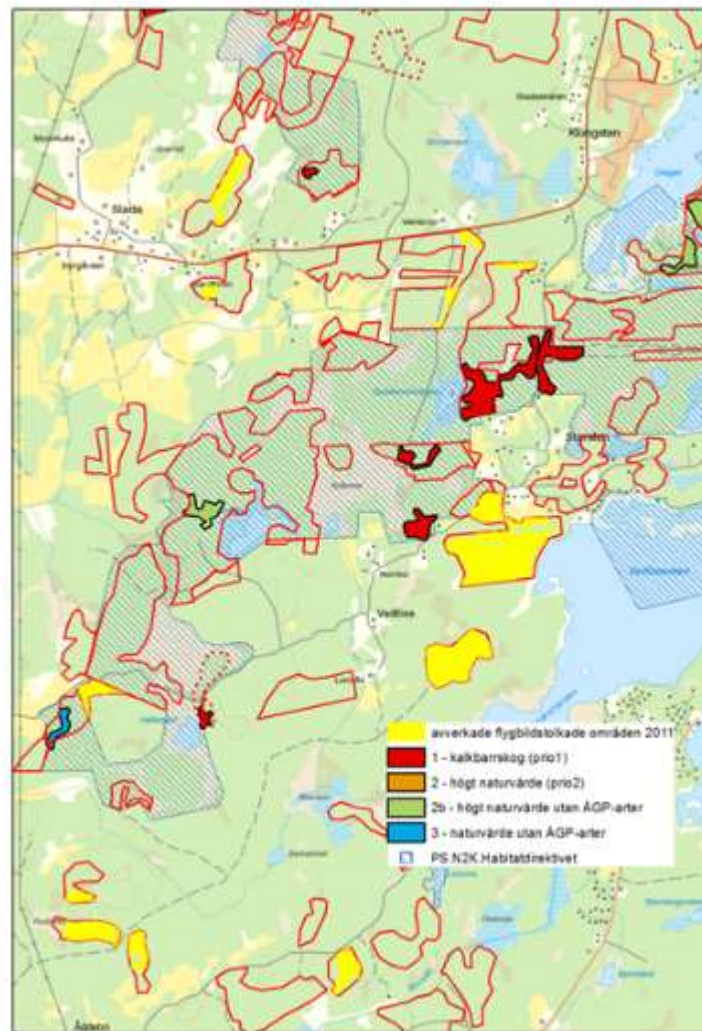
Prioritering/värdering

- Klassning i ÅGP
- Poängsystem
svamp & kärlväxter
- Andra naturvärden
- Kulturmiljövärden
- Sociala värden
- Strategi för
områdesskydd
- Skötselstrategi
- Nationellt/regionalt
/EU/internationellt

KOMMENTAR	HA	NAMN	KOMMUN	KLASS	POÄNG
Sveriges kanske främsta kalk	36,2	Billuddens NR, Brämsand	Ämkarleby	1	433
Kalkbarrskog, delvis NVO	1,7	Bolstan-Vad, NO 1	Tierp	1	319
Awerkningensanmäld NBI. Res	12,8	Östervret	Tierp	1	301
Ingår i större reservatsförslag	7,6	Slada, Gubbenshöljsjön österut	Tierp	1	289
Nyckelbiotop	6,4	Plogmyren	Östhammar	1	268
Biotopskydd till större delen.	3,9	Lersmyren	Östhammar	1	158
Mestadels nyckelbiotop	6,1	Österbyggeby1	Uppsala	1	135
Nyckelbiotop	13,4	Djupdal, 500 m åt SO	Östhammar	1	134
Nyckelbiotop	7,3	Nylända	Östhammar	1	131
Nyupptäckt lokal för lilaköttig	1,5	Rotskär	Ämkarleby	1	125
Kalkbarrskog	1,4	Fårskär, Hönsbacka österut	Ämkarleby	2	123
Kalkbarrskog i godkänt reser	7,7	Nolsterby, centrala delen	Östhammar	1	120
Biotopskydd	6,5	Klapphällan	Östhammar	1	114
Nyckelbiotop till större delen.	3,2	Norrfinnbo	Tierp	1	111
Nyckelbiotop	2,2	Andersäng, 1 km ONO	Östhammar	1	109
Nyckelbiotop.	0,3	OI-Mattsmossen, 500 m österut	Tierp	1	108
Kalkbarrskog, NBI	4,1	Bodträskan	Östhammar	1	104
Nyckelbiotop	5,0	Assjö 1	Östhammar	1	104
Kalkbarrskog	4,0	Gårdskärskusten, Förrådet	Ämkarleby	1	102
Kalkbarrskog	0,7	Lill-Vikar, 600 m åt NO	Östhammar	1	97
Kalkbarrskog, mestadels biot	2,5	Hemmingsbo	Tierp	1	90
Biotopskydd	7,4	Solle, 300 m åt SV	Östhammar	1	89
Nyckelbiotop.	13,4	Mosstegen, 400 m åt SO	Tierp	1	89
Föreslagen NBI på Bergviks	1,6	Gammal grustäkt 1,2 km NNO Marn	Ämkarleby	1	85
Nyckelbiotop	4,7	Norrbacka åt SO	Östhammar	1	84
Biotopskydd	4,5	Djupvik, västerut	Östhammar	1	78
Biotopskydd	3,0	Gunbyle, 400 m söderut	Östhammar	1	78
Naturresevat och delvis NBI.	5,7	Rönnefjärdsskogens NR	Tierp	1	74
Nyckelbiotop	3,5	Assjösjön, västerut	Östhammar	1	73
Mestadels nyckelbiotop	3,6	Annelund	Östhammar	1	72

Områdesskydd

- 170 toppobjekt i länet samt ytterligare 55 klassade objekt (926 ha)
- 45 % har skydd (NR, BS, NVA, N2000) + 30 % bara NB
→ 25 % inte ens NB-klassade
- Natura 2000 – LIFE
- Tydliga NVA, BS & SP map framtida bidrag
- Föreskrifter viktiga – markstörning ska inte hindras, skötsel ska främjas

Biologiskt kulturarv

”Ekosystem, biotoper och arter som uppstått, utvecklats eller gynnats genom människans nyttjande av landskapet och vars långsiktiga fortlevnad eller utveckling förutsätter eller påverkas positivt av brukande och skötsel”

Återskapa eller härma nödvändiga hävdkomponenter från förr

Naturlig mötesplats för naturvårdare och kulturmiljövårdare

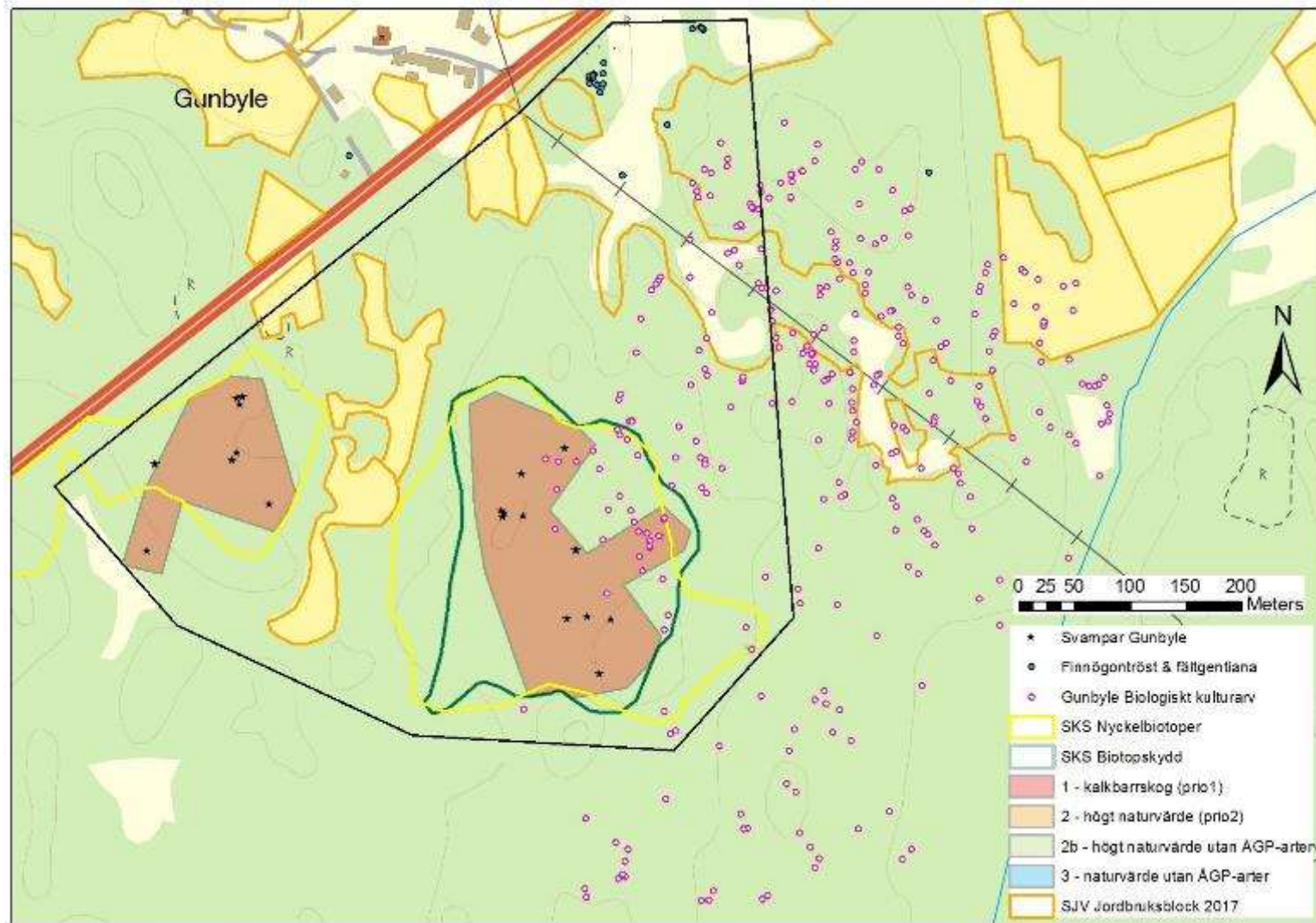

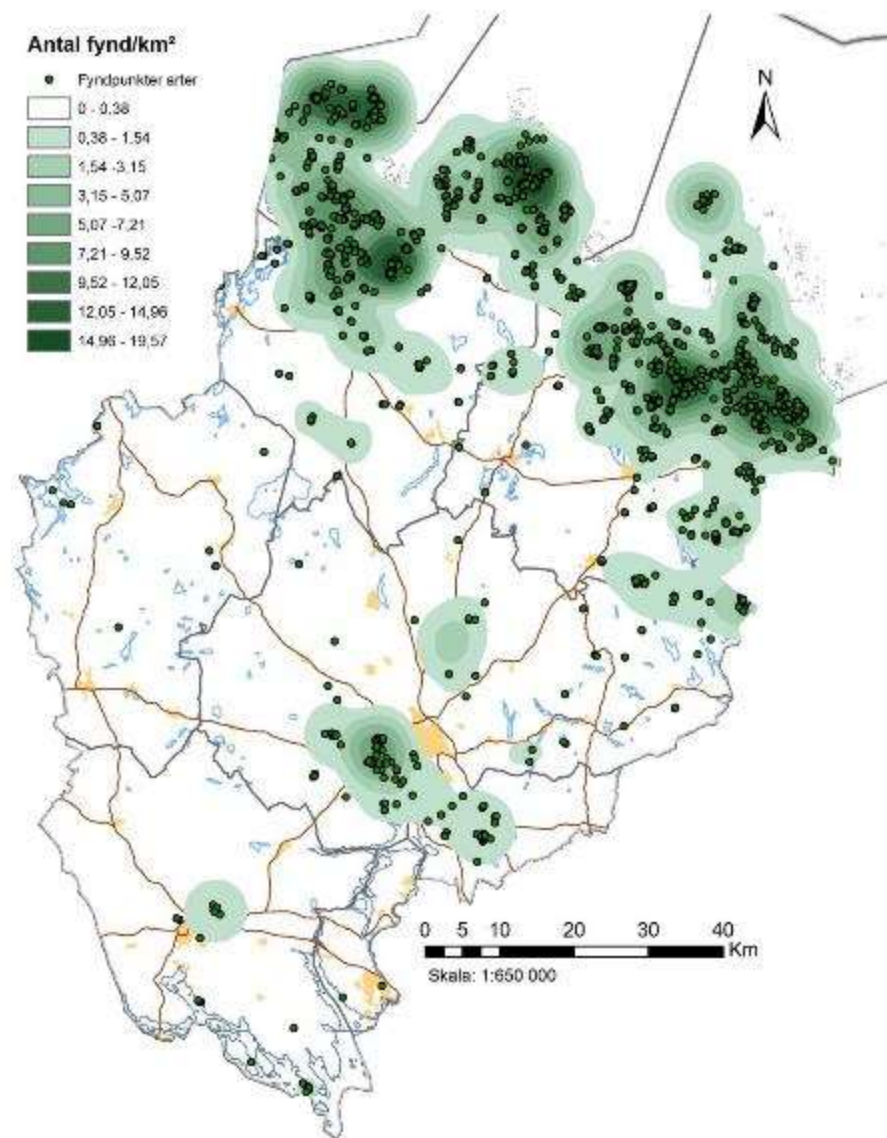
Hävdspår - Historik - Tradition

- Betesskador
- Tecken på tidigare luckor/bryn
- Hagmarksträd
- Hävdgynnad flora
- Successionsarter
- Stängselrester
- Hamling
- Stamkvistning
- Stigar och vägar
- Odlingssäden och gamla åkerytor
- Historisk-ekologisk analys
- Traditionell kunskap - intervju

Avgränsning - storlek

Värdetrakter. Skogsstrategin 2006 jämfört med ansvarsnaturtyper 2015.

Skötsel

- Trakter och prioriterade landskap
- I och intill värdekärnor
- Hävd/störning/fri utveckling
- Rövning & gallring
 - var, hur mycket
 - värdekärnor
 - vilka träd: arter, dimensioner, åldrar
- Skogsbete
 - tidpunkt, intensitet, djurslag
 - några av länets mest betespräglade skogar
- Naturvårdsbränning

Skötsel

- Öppna inte för mycket/skyddszon
– solljuset ger gräsuppslag
- Inför extensivt bete och låt djuren visa vägen
- Studera historiskt material och jämför med verkligheten
- Öppna luckor, bryn, stigar
- Variation, mosaik
- Olika behov i olika skogstyper
- Använd bra artunderlag - Artportalen

Strategi?

- Skydda toppobjekten
- NB-klassning av resterande toppobjekt
- Inventera det över 120 år
- Fortsatt analys historik – livsmiljö
- Undersök andra naturvärden
- Anpassa föreskrifter och skötselplaner
- Ökad areal skogsbete, förenkla djurhållning
- Intervjuer
- Öka samverkan naturvård – kulturmiljövård
- Naturbruksplaner
- Gemensamma mål
- Översyn av NO, NS, PF, hänsyn, certifiering
- Fortsatt rådgivning, fältträffar
- Uppföljning & övervakning

Tack för att ni lyssnade!

My på svampkurs 2006

En kombination
av biologiskt, historiskt och
traditionellt material
ger bättre vägledning
till hur ett område
kan skötas

...och vi har vissa
skyldigheter gentemot
kommande generationer